

26.2.2025

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Valiokuntakanslian sihteeri Kaisa Iso-Sipilä, kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Suomen Taloushallintoliitto ry:n lausunto HE 216/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain ja positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 ja 25 §:n muuttamisesta

Lausuntopyyntö VN/1240/2024-VM-1, VM011:00/2024

Kiitämme pyynnöstä lausua hallituksen esityksestä.

Taloushallintoliiton näkemys on, että Yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/67 mukaiset vaatimukset tulorekisterin osalta toteuttavat muutokset, joilla selkeytetään rekisterinpitäjän ja rekisteröidyn asemaa, ovat perusteltuja.

Tulorekisteriyksikön asema rekisterinpitäjänä avaa rekisteröidylle oikeuden pyytää tietojensa oikaisua tai poistoa tulorekisteriltä taikka vastustaa rajoitetusti tietojen käsittelyä. Tulorekisteriyksiköllä itsellään ei kuitenkaan ole tietoa eikä mahdollisuutta tarkastaa maksajan antamien tietojen oikeellisuutta. Tästä johtuen suorituksen maksajan tai ulkoistettua palvelua tuottavan tahon, joka tiedot on ilmoittanut, tulee hoitaa tietojen oikeellisuuden tarkastaminen viimeistään siinä vaihteessa, kun tulorekisteri pyytää asian selvittämään.

Tulorekisteriyksikölle selvityspyyntöihin liittyvään viestintäjärjestelmään tulee saada mahdollisuus valita viestien vastaanottajaksi ulkoistettu palveluntarjoaja kuten tilitoimisto tai muu vastaava taho tulon maksajan lisäksi. Tämä mahdollistaa palveluntuottajan tiedon reaaliaikaisen saamisen ja siihen reagoimisen tilanteissa, jossa maksaja ja palveluntuottaja ovat sopineet erilaisten selvityspyyntöjen kuuluvan palvelusopimuksen sisältöön.

Lakiin tulotietojärjestelmästä esitetään lakimuutoksia, joilla poistetaan suorituksen maksajien vastuu tulorekisterissä olevien tietojen oikeellisuudesta ja velvollisuudesta oikaista tiedot ilman aiheutonta viivytystä. Maksajalta saamassaan suorituksessaan ja tästä tehdyssä tulorekisteri-ilmoituksessa olevan virheen tulonsaaja käytännössä kuitenkin ilmoittanee lakimuutoksista huolimatta jatkossakin pääsääntöisesti suoraan suorituksen maksajalle, jolloin tiedot tulevat korjattua tulorekisteriin ilman tulorekisterin toimenpiteitä kuten nykyisinkin. Tämä nopeuttaa tulonsaajan ilmoituksiin liittyvien suoritusten maksua. Tulorekisterin kautta selvitettävien asioiden määrän voisi tämän perusteella olettaa lakimuutoksen myötä pysyvän nykyisellä tasollaan. Nykyisin tulorekisteriä työllistävät maksajille tehtävät selvitys- tai korjauspyynnöt.

Lakiesityksen perusteluissa olisi hyvä tuoda paremmin esiin muusta lainsäädännöstä tulevat velvoitteet, mihin lakeihin viittaukset perustuvat ja mitä velvoitteita niistä maksajille tulee. Lakimuutoksesta viestittäessä nämä olisi aiheellista nostaa selkeästi esille, jotta epäselvyyksiltä ilmoittamisvelvollisuuksissa välttyttäisiin. Selkeintä olisi, jos velvoitteet voitaisiin sisällyttää lakiin viittaamalla kyseisiin lakeihin, vaikka ne tulevat muusta lainsäädännöstä.

Suorituksen maksajan tulee nykyisin ilmoittaa tiedot oikein tulorekisteriin ja korjata mahdolliset virheet. Lakimuutosten jälkeenkin maksajalla olisi ensisijainen vastuu antaa ilmoitukset ja oikaista virheelliset tiedot annetuissa määräajoissa muun lainsäädännön perusteella. Näin ollen muutokset eivät vaikuttane tiedon tuottajien ilmoittamisvelvoitteisiin eivätkä lisää tiedon tuottajien tehtävän työn määrää.

Tulorekisteristä tuleva selvityspyyntö voi kuitenkin tehostaa suorituksen maksajan toimintaa tietojen korjaamisessa ja ilmoittamisessa, mikäli maksaja ei muutoin ole tulonsaajan pyyntöä huomioinut tai ilmoituksia ole muutoin tehnyt.

Lakiin tulotietojärjestelmästä tulorekisteriyksikölle esitetty mahdollisuus uhkasakon asettamiseen on perustelu, jotta tulorekisteriyksikkö rekisterinpitäjänä voi paremmin varmistaa suoritusten maksajien ilmoitusvelvoitteiden toteuttamisen tulorekisterin uusien rekisterinpitäjien velvoitteiden myötä. Uhkasakon määrittäminen vain erityisissä tilanteissa muulloin kuin laiminlyönnin ollessa vähäinen tulisi selventää ainakin lain perusteluissa. Tämä selkeyttäisi lain käytännön toteuttamista ja lisäisi asian ymmärrystä tiedon tuottajien osalta.

Uhkasakko voi soveltua vain niihin, jotka voivat vaikuttaa tietojen asianmukaiseen ilmoittamiseen tulorekisteriin. Tämä on olennaista erityisesti ulkoistettua palvelua tarjoavien osalta, koska ulkoistetussa palkanlaskennassa palvelu tuotetaan yrityksestä toimitettujen tietojen perusteella eikä palveluntarjoaja itse tuota palkanlaskennassa tulonsaajalla käsiteltävää tietoa eikä siten voi vaikuttaa tulorekisteriin ilmoitettavan tiedon sisältöön kuin yrityksestä saamiensa tietojen osalta.

Rekisteröidyn oikeuksien turvaamiseksi Tulorekisteriyksikön mahdollisuus tallentaa tieto tulonsaajan kiistämien tietojen osalta suojaa tulonsaajaa tilanteissa, joissa maksaja ei korjaa ilmoittamiaan tietoja. Sen lisäksi, että tieto on olennainen tiedon käyttäjille näiden työssä, se voi tuoda tullessaan aiheutonta lisätyötä Tulorekisteriyksikölle, jos tulonsaajat jostain syystä haluavat estää tietojensa reaaliaikaista hyödyntämistä.

Lakimuutoksiin positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 ja 25 § muutoksiin ei kommentoitavaa.

Ystävällisin terveisin

Taloushallintoliitto

Eija Männistö
johtava asiantuntija